

кримінально-правової заборони поставить на порядок денний проблему кваліфікації цього діяння; вочевидь, захоплення або тримання особи потребуватиме додаткової кваліфікації за статтею про протиправне позбавлення волі людини. У зв'язку з наведеним виправданість зазначеного підходу розробників проекту видається сумнівною.

8. Однією з обставин, яка знижує тяжкість злочинів проти волі людини, у проєкті КК України пропонується визнавати добровільне звільнення людини протягом 12 годин з моменту протиправного позбавлення її волі, а обставиною, яка підвищує тяжкість злочинів проти волі людини – утримання людини, незаконно позбавленої волі, понад 7 діб. Чим обумовлені вказані хронологічні проміжки, які з точки зору розробників проекту КК повинні мати кримінально-правове значення, – сказати складно. У будь-якому разі вони будуть умовними. Переконливі аргументи на їх користь навряд чи взагалі можуть бути [див. дет.: 2, с. 302–304].

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України (проєкт). Контрольний текст станом на 17.01.2021 р. / Новий Кримінальний кодекс. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2021/01/18/kontrolnyj-proekt-kk-17-01-2021.pdf>.

2. Андрушко А.В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи: монографія. Київ: Ваіте, 2020. 560 с.

Бантишев Олександр Федорович,
провідний науковий співробітник
Національної академії Служби безпеки
України, кандидат юридичних наук,
професор

РЕФОРМУВАННЯ ЧИ РЕДАГУВАННЯ?

Кримінальному кодексу України (далі – КК України) виповнюється 20 років. Про його заміну на новий говорити зарано, хіба що хтось бажає отримати німб реформатора.

Дійсно, за 20 років до тексту КК України було внесено багато змін та доповнень, автори яких нікому невідомі, а зміни ці були несподіваними для суспільства. Слід погодитись із тим, що текст КК України 2001 року потребує значних редагувань, до участі в яких автори цих тез готові.

Переконані, що в тексті Кодексу, чинному в правовій державі, якою відповідно до Конституції (ст. 1) проголошено Україну, не може бути статей, зміст яких розуміє лише спеціаліст за допомогою словника іноземних слів.

Щоб переконатись у цьому звернімося до тексту статей 223-2 «Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів», 232-1 «Незаконне використання інсайдерської інформації», 232-2 «Приховування інформації про діяльність емітента». Аналізуючи їх, приходимо до думки, що у Кодексі слід було би додати статтю «Визначення основних термінів», над текстом якої ретельно попрацювати.

Звернемо увагу на те, що майже всі зміни та доповнення, що вносилися останнім часом до КК України були спрямовані на полегшення долі підозрюваного чи обвинуваченого. А де потерпілий? У КК України навіть не маємо його визначення. Пропонуємо запозичити це визначення з ч. 1 ст. 55 Кримінального процесуального кодексу України, додавши до фізичної та юридичної особи, що можуть бути потерпілими у кримінальному провадженні, суспільство та державу.

Крім того пропонуємо у випадках, коли у кримінальному правопорушенні, де потерпілим є фізична особа, а санкція статті встановлює можливість призначення штрафу, передбачити можливість перерахувати частини штрафу (до 20 %) на користь потерпілої особи.

Не зовсім зрозумілим є внесення до ст. 68 КК України частин 2 і 3, відповідно до яких за вчинення готування до злочину строк або розмір покарання не може перевищувати половини максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією (ч. 2), а за вчинення замаху на злочин не може перевищувати двох третин (ч. 3). А якщо злочин було попереджено або припинено співробітниками правоохоронних органів чи пересічним громадянином з ризиком для здоров'я чи життя або їх ціною. У чому тут заслуга винної особи (суб'єкту злочину)?

Автор цих тез не може погодитися з внесенням до діючого КК України розділу XIV «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб». Його положення порушують принципи індивідуальної відповідальності [1].

Деякі слова про зміст розділу першого Особливої частини КК України «Злочини проти основ національної безпеки України». У ч. 3 ст. 109 до засобів масової інформації слід додати Інтернет. Відносно ст. 110-2 «Фінансування дій,

вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України» слід зазначити, що ця стаття є зайвою в Особливій частині КК України, оскільки таке фінансування є звичайною співучастю у злочинах, передбачених статтями 109 та 110 КК України. Фінансуватися можуть будь-які злочини і для відповідальності за такі дії не слід вносити додаткові статті до КК України. Це ж цілком стосується і ст. 258-5 КК України «Фінансування тероризму».

Відносно ст. 111 КК України «Державна зрада» ми б пропонували з її ч.1 зробити три самостійні статті, передбачивши окрему відповідальність за кожну з форм такої зради.

Ст. 112 КК України, на наш погляд, слід іменувати «Посягання на життя Президента України», відповідним чином виклавши її диспозицію, оскільки посягання на життя інших державних чи громадських діячів цілком охоплюється п. 8 ч. 2 ст. 115, що передбачає відповідальність за умисне вбивство особи або її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового або громадського обов'язку. Цей пункт ч. 2 ст. 115 Кк України можна було б зробити окремою статтею, передбачивши у ній відповідальність не за вбивство, а за посягання на життя будь-кого з вказаних осіб.

На майбутнє вважаємо за необхідне, що будь-які зміни та доповнення до КК України слід належним чином обговорювати та проводити відповідну кримінологічну експертизу. Крім того громадськість повинна знати імена законотворців.

Список використаних джерел

1. Матеріали міжнародної наукової конференції м. Харків, 17–19.10.2019 року X.: Право, 2019 С. 71–73.

Безгинський Богдан Георгійович,
ад'юнкт відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ «КОРУПЦІЙНИЙ ЗЛОЧИН» У ПРОЄКТІ НОВОГО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів на території України є протидія корупційним правопорушенням. Корупція це зловживання наділеними повноваженнями заради особистої вигоди і особистих інтересів.